

Lappskott.

3230

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

En person vid namn Emma Lantz från Stehag omtalade hur hennes morbror troddes ha kommit ut för "lappskott".

Emma Lantz morbror hette Jöns Kristoffersson. Som elvaåring vaktade han kreaturen hos en lantbrukare i Stehagstrakten. En dag då han satt på marken, fick han med ens en förfärlig värk i benen. Värken ville inte släppa, varför man för att få bot för det onda sökte en klok gubbe. Denne sade att värken härledde sig av att pojken kommit ut för lappskott.

Det hade han kommit ut för i vädret, och för att han skulle bli botad fick man skjuta över honom, ty sjukdomen hade förorsakats av att någon i Lappland skjutit det onda på honom. Efter nio dagars intensiv värk sköt man på den kloke gubbens ordination över pojken. Då släppte värken men benet bröts sönder, och han fick gå på krycka hela sitt liv. Han dog vid fyrtiofyra års ålder av lunginflammation.

Emma Lantz trodde fullt och fast på denna förklaringsgrund påkill sjukdomen. "De va nåd di kom ud får i väred", sade hon med full övertygelse.

Tur och otur om man fann en hästsko.

Folk i allmänhet har ju för Skriv endast på denna sida! sig att om de finna en

*Lappskott
och ordi-
nati-
onen
medel*

*I en annan stua
om man fann
en hästsko*

*Thoms
Feb 27 1931*

3230

Helge Persson

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

*Synder häst-
sko.*

hästsko medför detta tur. Det har också varit mycket allmänt, att om någon funnit en hästsko ha de klätt över den med staniolpapper och sedan hängt den över förren såsom en lyckobärande symbol.

Emma Lantz förklarade emellertid, att det berodde på, ~~skomxläggexxxxx~~ ~~skullexxxxföraxxxxxilxxxxej~~. vad slags sko det var, om den skulle medföra tur. Var det en framsko betydde det tur och framåtgående, men var det en baksko betydde det otur och tillbakagång i arbetet, för den x som fann den, därför borde man akta sig för att taga upp den sistnämnda skom.

Sju års olyckor om en spegel slås sönder.

Sällan har jag funnit en så genomvidskeplig människa som Emma Lantz föreföll att vara.

Tron på ~~at~~ att olyck^a/inträffar om en spegel sönderslås är ju vida utbredd, och nu omtalade hon att detta var då alldeles säkert.

Emma Lantz berättar: "Ja se de x e då nåd, som e säkert, att kommor en te å slå itu en spegel så händer en olöcka. Katten slo itu en spegel därhemma, å strajs ette ble mor sjug å va sjug i fyra år. Far ble sjug å kom på lasarettet, å säl Skriv endast på denna sida! ble ja åsse sjug å sin har

*Sju års olyckor
om en spegel
slås sönder.*

de va de ena eländed ätte de andra. Ja har vad så dålli, så ja trodde
då ente anned en ja skälle dö!"

Vid min fråga om hon inte hade några gamla visor eller andra uppteck-
ningar svarade hon: "Ja har nåck hatt en hel del visor äppskrevna, men
se både di å brev å sånt brännde ja äpp-får nånna år sen, får ja trod-
de säkert ja skälle dö!"

Andra olycksprofetior som Emma Lantz trodde på.

Om en person spillde salt eller välte ut ett saltkar betydde detta
otur i huset.

Samma betydelse hade det om man tappade en brödskiva i golvet.

Olika varsel om dödsfall.

Om man var tretton vid bordet betydde detta, att den ene skulle dö
innan årets slut.

Om det kliar på örat betydde detta att en kvinnlig bekant skulle dö
och om det kliar på hakan så skall det enligt Emma Lantz utsägo be-
tyda, att en manlig bekant kommer att sluta sina dager inom den när-
maste tiden.

Skriv endast på denna sida!

När kyrkklockorna på söndagen har en vacker men liksom klagande klang betyder det dödsfall i församlingen.

Om kyrkfolket flockar sig mycket, när det går från kyrkan betyder det snart dödsfall.

Drömmar, som varsla, om dödsfall.

Drömmar om en stor grumlig vattensamling eller mycket gråsten ~~eller~~ grus betyder dödsfall .

Samma är förhållandet med drömmar om mycket svartklätt folk, präst eller kyrka, vita dukar, kakor blommor och frukt.

När folk ville skicka ont på någon.

Om det var någon som hade en ovän och han ville ställa till någon ofärd ~~för denne~~ kunde han ibland genom något slags trolleri skicka ont på denne. Detta tillgick så att han slog en del knutar på ett snöre, eller tog något annat föremål, med vilket någon mystisk ceremoni var förknippad, och lade det sedan i ett paket, som lades ut på ett ställe, där det såg ut som det var tappat eller glömt. Den som ovetande om trolldomen tog upp paketet skulle drabbas av det onda önsknigar,

som voro innängda i föremålet, endast på denna sida!

Varjel om dödsfall

Drömmar om dödsfall

När folk skickade ont på någon

3230

Tron om avkammat hår.LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Det hår, som man kammade av sig, skulle brännas upp eljest kunde man få utslag.

*Avkammas
hår.*

Det var mycket noga, att det avkammade håret ej kastades ut, så att fåglarna fick bygga bo med det, ty då fick den person som håret tillhört mycket huvudvärk, ja det kunde t.o.m. hända att den blev sinnessjuk.

Väderlekstecken.

Stor s.k. "ögar" kring månen betyder lite oväder, ~~en~~ liten ögar betyder stort oväder.

Väderlekstecken

När det är många strålar vid solens nedgång blir det oväder likaså om den "går i säck".

Emma Lantz tycktes även tro på att Gya ännu lever.

*Tron på att Gya
ännu lever*

Emma Lantz kom på besök till Karna när jag var hos henne och då denna berättade om när barnen från Wärlingegården troddes ha råkat ut för Gya, instämde Emma och omtalade sin egen erfarenhet av Gya eller hennes pysslingar.

Ja nåd ~~en~~ e där ~~in~~ ed! sa Skriv endast på denna sida! Emma! Fårr närr ja va liden

3230

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

va vi nanna glötta som va på Gyabarj å lekte. Vi sprant nör fårr bac-
ken å ingan ja vesste om ed, så va där nån som påtta te me så ja fallt,
ja töckte de va en pyssling, som hade rö toppalua, så Gya lever nock
innu. Ja ble farlia rädd å sin va ja sjug i flere da, å sin vägte vi ~~en~~
ente gå did å lega fårr vi trodde alla att de va Gya som hade påttad.

*Gya och
barnen*

Branntjäringen.

Folk trodde att där va nån i brännnen som di kalla får branntjäringen.
Di brugte allti å si te glötta, gay ente när brännnen får då kommor
branntjäringen å tar de, men de va väll mäst fårr å skrämna dom.

*Bränn-
tjeringer*

*Ant. as Helga Persson
Bor. Linné-konty
född 1879, Stenog*

Skriv endast på denna sida!

*Stenog
Oursjö
Helga
1931*